

ความต้องการข้อสน เทศของครูประถมศึกษาใน เขต เมืองและ เขตชนบทจังหวัดอุดรธานี

นางรัชณี โพธิ์อ่อน

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-576-453-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015951 i 10303765

INFORMATION NEEDS OF ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS IN
THE URBAN AND RURAL AREAS OF UDON THANI

MRS. RACHANEE PO-ON

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Library Science
Graduate School
Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-576-453-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความต้องการข้อเสน เทศของครูประถมศึกษาใน เขต เมืองและ เขตชนบท
จังหวัดอุดรธานี

โดย

นางรัชณี โพธิ์อ่อน

ภาควิชา

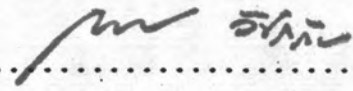
บรรณารักษศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

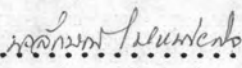
รองศาสตราจารย์สุนทร หังสสต
อาจารย์ ดร.อุดม จรรย์พันธ์

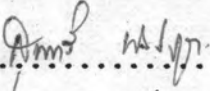

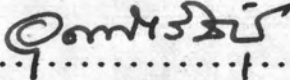
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

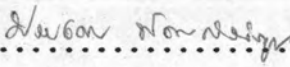

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชัยภักย์)

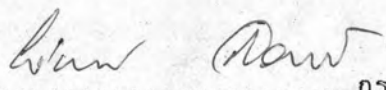
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ ไม่น่าয়กิจ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ สุนทร หังสสต)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร. อุดม จรรย์พันธ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประยงค์ พัฒนกิจจารย์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผ่องพรรณ ลวานนท์)

รัชดี โพธิ์อ่อน : ความต้องการข้อสันเท่ห์ของครูประถมศึกษาในเขตเมืองและเขตชนบท
 จังหวัดอุดรธานี (INFORMATION NEEDS OF ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS IN THE
 URBAN AND RURAL AREAS OF UDON THANI) อ.ที่ปรึกษา : รศ.สุนทร หังสส์ุต
 อ.ดร.อุดม คำรลัทธิ, 135 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการข้อสันเท่ห์ของครูประถมศึกษา
 ในเขตเมืองและเขตชนบทจังหวัดอุดรธานี

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้ 1) ครูประถมศึกษาในเขตเมืองและเขตชนบตต้องการข้อสันเท่ห์ต่าง
 กันในด้านเนื้อหาและรูปแบบ ในด้านเนื้อหาพบว่าระดับความต้องการของครูประถมศึกษาในเขตชนบทสูง
 กว่าครูประถมศึกษาในเขตเมืองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่การได้รับกลับน้อยกว่าในด้านรูปแบบพบว่า
 ระดับความต้องการและการได้รับของครูประถมศึกษาในเขตเมืองสูงกว่าครูประถมศึกษาในเขตชนบทอย่าง
 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ครูประถมศึกษาที่มีตำแหน่งงานต่างกันเขตเมืองต้องการข้อสันเท่ห์
 ไม่แตกต่างกันทั้งในด้านเนื้อหาและรูปแบบ ส่วนครูประถมศึกษาที่มีตำแหน่งงานต่างกันเขตชนบท ต้องการ
 เนื้อหาข้อสันเท่ห์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่าระดับความต้องการของผู้บริหาร
 สูงกว่าครูผู้สอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ความต้องการรูปแบบข้อสันเท่ห์ไม่แตกต่างกัน
 3) ครูประถมศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกันเขตเมืองและเขตชนบตต้องการข้อสันเท่ห์ไม่แตกต่างกันทั้ง
 ในด้านเนื้อหาและรูปแบบ 4) ครูประถมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันเขตเมืองและเขตชนบต
 ต้องการข้อสันเท่ห์ไม่แตกต่างกันทั้งในด้านเนื้อหาและรูปแบบ 5) ครูประถมศึกษาในเขตเมืองและเขต
 ชนบทใช้แหล่งข้อสันเท่ห์ไม่แตกต่างกัน

ภาควิชา ..... บรรณารักษ์คำลัตรี
 สาขาวิชา ..... บรรณารักษ์คำลัตรี
 ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติต ..... จส อรรถ -
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... จส อรรถ

RACHANEE PO-ON : INFORMATION NEEDS FOR ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS
 IN THE URBAN AND RURAL AREAS OF UDON THANI. THESIS ADVISOR :
 ASSOCIATE PROFESSOR SUNDHARI HANSASUTHA DR. UDOM CHAMRASPUN, 155 PP.

The purposes of this research were to study and compare the information needs of elementary school teachers in the urban and rural areas of Udon Thani.

Results of this research indicated that 1) The information needs of elementary school teachers in urban and rural were different in contents and formats. According to the contents, the needs of the elementary school teachers in rural were higher than that of the elementary school teachers in urban at the level of .05 but their receivings were less. According to the formats, the needs and the receivings of the elementary school teachers in urban were higher than the elementary school teachers in rural at the level of .05. 2) The information needs of the elementary school teachers in urban who had different positions were not significantly different both in contents and formats. The information needs in contents of the elementary school teachers in rural who had different positions were significantly different at the level of .05, but the information needs in formats were not significantly different. 3) The information needs of the elementary school teachers in urban and rural who had different levels of educational qualifications were not significantly different both in contents and formats. 4) The information needs of the elementary school teachers in urban and rural who had different experiences were not significantly different both in contents and formats. 5) The use of information sources of the elementary school teachers in urban and rural were not significantly different.

ภาควิชา ..... บรรณารักษศาสตร์ .....
 สาขาวิชา ..... บรรณารักษศาสตร์ .....
 ปีการศึกษา ..... 2531 .....

ลายมือชื่อนิติกร *วิมล อรรถ* .....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *วิมล อรรถ* .....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงในความกรุณาของ ผศ.ดร.นงลักษณ์ ไหมหน่ายกิจ
ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผศ.ประยงค์รี พัฒนกิจจารุญ ผศ.ผ่องพรรณ ลวนานนท์
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้ง รศ.สุนทรี หังสสุต และอาจารย์ ดร.อุดม จารัสพันธ์
อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยทั้ง 2 ท่าน ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ และช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง
ของงานวิจัยนี้ด้วยดีตลอดมา

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ที่ได้ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือ เป็นอย่างดีในการวิจัย
ครั้งนี้ คือ อาจารย์ ดร.ฉัตติเทพ พิทักษานรักษ์ อาจารย์ธัญญา คำโตนด อาจารย์สุพรรณมี มีเทศน์
ที่กรุณาให้คำแนะนำ และให้ข้อมูลในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย อาจารย์จินตนา ดวงสุวรรณ
ที่ให้ความช่วยเหลือในการทดลองเครื่องมือ คุณไพบลีย์ ร่วมสุข ปลัดอำเภอสุวรรณคูหา และ
หัวหน้าสำนักงานการประถมศึกษาประจำอำเภอกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือในการ
เก็บรวบรวมข้อมูล ผศ.ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร อาจารย์มาโนช กลั่นฤทธิ์ ที่ให้ความช่วยเหลือ
ในการประมวลผลข้อมูล อาจารย์สมพร คำนาง ที่กรุณาให้ข้อมูลและเอกสารเกี่ยวกับการดำเนิน
งานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี คุณมาลี ร่วมสุข และคณะ ผู้ให้ความช่วยเหลือ
ในด้านการจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ อาจารย์อัมพร สร้อยสุข อาจารย์ชิน โพธิ์อ่อน อาจารย์นิตยา
ศรีสอน อาจารย์สมจิต ปาระมี คุณวิมาน สร้อยสุข ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ
ด้วยดีตลอดมา และท้ายที่สุดที่จะขาดเสียไม่ได้ คือ คณะครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษากลุ่ม
ตัวอย่างทุกท่าน

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของทุกท่าน เป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

รัชณี โพธิ์อ่อน

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ท
บทที่ 1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	2
ปัญหาที่วิจัย	2
สมมติฐาน	3
ขอบเขตการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
คำจำกัดความในการวิจัย	4
บทที่ 2. ปรัชญาธรรมกรรม	6
ความหมายและความสำคัญของข้อสนเทศ	6
การศึกษาผู้ใช้	8
ความต้องการข้อสนเทศ	11
การแสวงหาข้อสนเทศ	13
การจัดบริการข้อสนเทศ	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา	24
รูปแบบการบริหารงานการประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ	27
อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด	28
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี	30
หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2531	31
บทบาทและหน้าที่ของครูประถมศึกษา	33

บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา	34
ความต้องการข้อเสนอแนะของครูประถมศึกษา	40
บทที่ 3. วิธีดำเนินการวิจัย	43
การกำหนดประชากรที่จะศึกษา	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล	46
การวิเคราะห์ข้อมูล	47
บทที่ 4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
บทที่ 5. สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ	120
บรรณานุกรม	130
ภาคผนวก	140
ประวัติผู้เขียน	155

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ชื่อโรงเรียนที่ใช้ เป็นกลุ่มตัวอย่าง	44
2	ค่าความ เชื่อมั่นของแบบสอบถาม	46
3	จำนวนและร้อยละของประชากรที่ศึกษาจำแนกตาม ตำแหน่งงาน	49
4	จำนวนและร้อยละของประชากรที่ศึกษาจำแนกตาม ระดับการศึกษา	49
5	จำนวนและร้อยละของประชากรที่ศึกษาจำแนกตาม ประสบการณ์การสอน.....	50
6	ผลการ เปรียบ เทียบความต้องการและการได้รับ เนื้อหา ข้อสน เทศระหว่างครูประถมศึกษาใน เขต เมืองและ เขตชนบท.....	51
7	ผลการ เปรียบ เทียบความต้องการและการได้รับ เนื้อหา ข้อสน เทศทางการศึกษาระหว่างครูประถมศึกษาใน เขต เมือง และ เขตชนบท	52
8	ผลการ เปรียบ เทียบความต้องการและการได้รับ เนื้อหาข้อสน เทศทางการบริหารทั่วไประหว่างครูประถมใน เขต เมืองและ เขตชนบท	55
9	ผลการ เปรียบ เทียบและการได้รับ เนื้อหาข้อสน เทศ ประจำวันระหว่างครูประถมศึกษาใน เขต เมืองและ เขต ชนบท	57
10	ผลการ เปรียบ เทียบความต้องการและการได้รับรูปแบบ ข้อสน เทศระหว่างครูประถมศึกษาใน เขต เมืองและ เขตชนบท	59
11	ผลการ เปรียบ เทียบความต้องการและการได้รับรูปแบบ ข้อสน เทศด้านวัสดุตีพิมพ์ระหว่างครูประถมศึกษาใน เขต เมือง และ เขตชนบท	60
12	ผลการ เปรียบ เทียบความต้องการและการได้รับรูปแบบ ข้อสน เทศด้านวัสดุไม้ตีพิมพ์ระหว่างครูประถมศึกษาใน เขต เมืองและ เขตชนบท	62

13	ผลการเปรียบเทียบความต้องการและการได้รับรูปแบบ ข้อสนเทศด้านการติดต่อระหว่างบุคคลระหว่างครูประถม ศึกษาในเขตเมืองและเขตชนบท	64
14	ผลการเปรียบเทียบความต้องการเนื้อหาข้อสนเทศของครู ประถมศึกษาที่มีตำแหน่งงานต่างกัน ในเขตเมืองและเขตชนบท .	66
15	ผลการเปรียบเทียบความต้องการเนื้อหาข้อสนเทศด้าน ข้อสนเทศทางการศึกษาระหว่างครูประถมศึกษาที่มีตำแหน่ง งานต่างกัน ในเขตเมืองและเขตชนบท	67
16	ผลการเปรียบเทียบความต้องการเนื้อหาข้อสนเทศทาง การบริหารทั่วไประหว่างครูประถมศึกษาที่มีตำแหน่งต่างกัน ในเขตเมืองและเขตชนบท	70
17	ผลการเปรียบเทียบความต้องการเนื้อหาข้อสนเทศ ประจำวันระหว่างครูประถมศึกษาที่มีตำแหน่งงานต่างกัน เขตเมืองและเขตชนบท	72
18	ผลการเปรียบเทียบความต้องการรูปแบบข้อสนเทศ ระหว่างครูประถมศึกษาที่มีตำแหน่งงานต่างกัน ในเขตเมือง และเขตชนบท	74
19	ผลการเปรียบเทียบความต้องการรูปแบบข้อสนเทศด้าน วัสดุตีพิมพ์ระหว่างครูประถมศึกษาที่มีตำแหน่งงานต่างกัน ในเขต เมืองและเขตชนบท	75
20	ผลการเปรียบเทียบความต้องการรูปแบบข้อสนเทศ ด้านวัสดุไม่ตีพิมพ์ระหว่างครูประถมศึกษาที่มีตำแหน่งงาน ต่างกัน ในเขตเมืองและเขตชนบท	76
21	ผลการเปรียบเทียบความต้องการรูปแบบข้อสนเทศด้าน การติดต่อระหว่างบุคคลระหว่างครูที่มีตำแหน่งงานต่างกัน ในเขตเมืองและเขตชนบท	78
22	ผลการเปรียบเทียบความต้องการเนื้อหาข้อสนเทศ ระหว่างครูประถมศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ในเขต เมืองและเขตชนบท	79

23	ผลการเปรียบเทียบความต้องการ เนื้อหาข้อสอบ เทศ ทางการศึกษาระหว่างครูประถมศึกษาที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน ใน เขต เมืองและ เขตชนบท	81
24	ผลการเปรียบเทียบความต้องการ เนื้อหาข้อสอบ เทศ ทางการบริหารทั่วไประหว่างครูประถมศึกษาที่มีระดับการ ศึกษาต่างกัน ใน เขต เมืองและ เขตชนบท	84
25	ผลการเปรียบเทียบความต้องการ เนื้อหาข้อสอบ เทศ ด้านข้อสอบ ประจำวันระหว่างครูประถมศึกษาที่มีระดับ การศึกษาต่างกัน ใน เขต เมืองและ เขตชนบท	86
26	ผลการเปรียบเทียบความต้องการรูปแบบข้อสอบ เทศ ระหว่างครูประถมศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ใน เขต เมืองและ เขตชนบท	88
27	ผลการเปรียบเทียบความต้องการรูปแบบข้อสอบ เทศ ด้านวัสดุพิมพ์ระหว่างครูประถมศึกษาที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน ใน เขต เมืองและ เขตชนบท	89
28	ผลการเปรียบเทียบความต้องการรูปแบบข้อสอบ เทศ ด้านวัสดุไม้พิมพ์ระหว่างครูประถมศึกษาที่มีระดับการ ศึกษาต่างกัน ใน เขต เมืองและ เขตชนบท	90
29	ผลการเปรียบเทียบความต้องการรูปแบบข้อสอบ เทศ ด้านการติดต่อระหว่างบุคคลระหว่างครูประถมศึกษาที่มี ระดับการศึกษาต่างกัน ใน เขต เมืองและ เขตชนบท	92
30	ผลการเปรียบเทียบความต้องการ เนื้อหาข้อสอบ เทศ ระหว่างครูประถมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน ใน เขต เมืองและ เขตชนบท	93
31	ผลการเปรียบเทียบความต้องการ เนื้อหาข้อสอบ เทศ ทางการศึกษาระหว่างครูประถมศึกษาที่มีประสบการณ์การ สอนต่างกัน ใน เขต เมืองและ เขตชนบท	95
32	ผลการเปรียบเทียบความต้องการ เนื้อหาข้อสอบ เทศ ทางการบริหารทั่วไประหว่างครูประถมศึกษาที่มีประสพ- การณ์การสอนต่างกัน ใน เขต เมืองและ เขตชนบท	98

33	ผลการเปรียบเทียบความต้องการ เนื้อหาข้อสอบ เทศ ด้านข้อสอบ เทศประจำวันระหว่างครูประถมศึกษาที่มี ประสบการณ์การสอนต่างกัน ใน เขต เมืองและ เขตชนบท	100
34	ผลการเปรียบเทียบความต้องการรูปแบบข้อสอบ เทศ ระหว่างครูประถมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน ใน เขต เมืองและ เขตชนบท	102
35	ผลการเปรียบเทียบความต้องการรูปแบบข้อสอบ เทศ ด้านวัสดุพิมพ์ระหว่างครูประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ การสอนต่างกัน ใน เขต เมืองและ เขตชนบท	103
36	ผลการเปรียบเทียบความต้องการรูปแบบข้อสอบ เทศ ด้านวัสดุไม่พิมพ์ระหว่างครูประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ การสอนต่างกัน ใน เขต เมืองและ เขต เมือง	105
37	ผลการเปรียบเทียบความต้องการรูปแบบข้อสอบ เทศ ด้านการติดต่อระหว่างบุคคลระหว่างครูประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน ใน เขต เมืองและ เขตชนบท	107
38	ผลการเปรียบเทียบการใช้แหล่งข้อสอบ เทศระหว่างครู ประถมศึกษาใน เขต เมืองและ เขตชนบท	109
39	ผลการเปรียบเทียบการใช้แหล่งข้อสอบ เทศประเภท ห้องสมุดและศูนย์วิชาการระหว่างครูประถมศึกษา	110
40	ผลการเปรียบเทียบการใช้แหล่งข้อสอบ เทศประเภท บุคคลระหว่างครูประถมศึกษาใน เขต เมืองและ เขตชนบท	112
41	ผลการเปรียบเทียบการใช้แหล่งข้อสอบ เทศประเภท สื่อมวลชนระหว่างครูประถมศึกษาใน เขต เมืองและ เขตชนบท ...	113
42	ผลการเปรียบเทียบการใช้แหล่งข้อสอบ เทศประเภท ทรัพยากรส่วนตัวระหว่างครูประถมศึกษาใน เขต เมือง และ เขตชนบท	114
43	ค่าร้อยละของครูประถมศึกษาใน เขต เมืองและ เขตชนบท ที่มีปัญหาการใช้แหล่งข้อสอบ เทศที่เป็นห้องสมุดและศูนย์บริการ ...	115
44	ค่าร้อยละของครูประถมศึกษาใน เขต เมืองและ เขตชนบท ที่มีปัญหาในการใช้แหล่งข้อสอบ เทศประเภทบุคคล	117

45	คำร้อยละของครูประถมศึกษาใน เขต เมืองและ เขตชนบท ที่มีปัญหาการใช้แหล่งข้อสอบ เทศประ เภทล้อมวลชน	118
46	คำร้อยละของครูประถมศึกษาใน เขต เมืองและ เขตชนบท ที่มีปัญหาการใช้แหล่งข้อสอบ เทศประ เภททรัพยากรส่วนตัว	119

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	แผนภูมิแสดงขอบ เขตการศึกษาผู้ใช้	9
2	แผนที่จังหวัดอุดรธานี	144